

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – В А Р Н А
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „АГРАРНА ИКОНОМИКА“

Приета от ФС (протокол № 11/ 25.04.2024)

Приета от КС (протокол № 7/ 11.04.2024)

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Денка Златева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „НЕТРАДИЦИОННИ ДЕЙНОСТИ В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ“

ЗА СПЕЦ: „Аграрен бизнес“; ОКС „бакалавър“ – редовно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 3; СЕМЕСТЪР: 5

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
т.ч.		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	180	-

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р Гергана Славова)

2.
(проф. д-р Теодорина Турлакова)

Ръководител катедра:
Катедра „Аграрна икономика“ (проф. д-р Теодорина Турлакова)

I. АНОТАЦИЯ

Учебната дисциплина “Нетрадиционни дейности в селските райони” има теоретико-приложен характер. Запознава студентите с по-широкия спектър на приложение на нетрадиционните дейности в селските райони, с цел по-пълното използване на материално-техническата база, природните дадености и работната сила в българските села. Учебната програма е съобразена с изискванията на Европейската програма за развитие на селските райони и диверсифицирането на дейности в тях, с цел създаване и разнообразяване на заетостта. Чрез тази дисциплина студентите бакалаври от специалност „Аграрен бизнес” ще придобият знания, за по нетрадиционни източници на доход в селска среда, като развитие на неземеделски дейности и в това число по конкретно: селски туризъм, занаятчийство, преработване на продукция от земеделски произход с цел добавяне на стойност към нея.

С настоящата учебна дисциплина се предлагат нетрадиционни дейности в регионален, национален и глобален мащаб. Обосновава се необходимостта от развитието на занаятчийска дейност на съвременния икономически етап от развитието на страната ни, определят се основните видове приложими практически занаяти и районите на тяхното развитие. Студентите се запознават с възможностите за първична и вторична преработка на селскостопанската продукция, с отглеждането на цветя и билки, с развитието на туристическа дейност в селските райони, както и с отглеждането на нетрадиционни за страната растения и животни. Всичко това формира в студентите бакалаври личностна, гражданска и предприемаческа **компетентности**. Личностната компетентност е свързана със способността на студентите да придобият умение да се справят в сложни ситуации и несигурна среда, както и да планират и разширяват своите познания, за да ги приложат на практика. Предприемаческата компетентност е свързана със способността им да изготвят предприемачески бизнес план свързан с нетрадиционна дейност в селското стопанство, както и възможността им да планират свои самостоятелен бизнес базиран на различни форми и начини за реализация на нетрадиционни дейности. Например: занаятчийство, селски или екологичен туризъм, преработка на аграрна продукция с цел добавяне на стойност.

Дисциплината формира и граждански компетентности свързани с умението за вземане на правилни решения и опазване на околната среда, както и използване на географските райони подходящи за отглеждане и развитие на конкретни растения и животни в страната. Дисциплината е изходна, както за разработване на дипломни работи, така също и за пряко приложение на придобитите знания и умения в практиката. Тя кореспондира с всички технологични, организационни и управленски дисциплини, преподавани в катедра „Аграрна икономика“.

Дисциплината е **интердисциплинарна** и с нея знания се придобиват в областта на растениевъдство, животновъдство, занаяти, околна среда, екология, география, традиции, бит и култура.

Дисциплината осигурява и стимулира придобиването на по-широкопрофилна подготовка с **хибриден характер**, постигната като резултат от извършени научни изследвания на преподавателите по нея в областите на други професионални направления като растениевъдство, международни пазари, предприемачество, микро и макроикономика, селски туризъм, екологичен туризъм, което дава възможност на студентите да придобият специфични знания от професионални направления извън икономиката и управлението.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
1.	Икономика и организация на домашното стопанство:	2	2	
1.1	Определение за домашното стопанство;			
1.2	Капитал на домашното стопанство;			
1.3	Земята - важен фактор на производство;			
1.4	Инвестиции в домашното стопанство; Организация на труда в домашното стопанство;			
1.5	Разходи, разпределение на доходите, икономическа ефективност.			
2.	Нетрадиционни дейности в селското стопанство:	3	3	
2.1	Необходимост от реализиране на нетрадиционни дейности в аграрната сфера;			
2.2	Мотивация за развитие на нетрадиционни дейности;			
2.3	Класификация на нетрадиционните дейности в аграрната сфера.			
3.	Отглеждане на нетрадиционни за България растения и животни:	3	3	
3.1	Наличие на условия за отглеждане на животни и растения от други държави и райони;			
3.2	Видове животни и растения за които има благоприятни условия за живот;			
3.3	Икономическа ефективност при отглеждането на нетрадиционните за страната растения и животни.			
4.	Производство на екологично чиста селскостопанска продукция:	3	3	
4.1	Агроекологичен подход - същност, технологии;			
4.2	Търсене на екологично-чиста продукция на вътрешни и международни пазари;			
4.3	Изисквания към селскостопанската продукция			
5.	Търговска дейност в селските райони:	3	3	
5.1	Необходимост от развитие на търговска дейност селскостопанските райони;			
5.2	Организация на търговия в селските райони;			
5.3	Материална база на търговската дейност;			
5.4	Ценообразуване.			
6.	Първична и вторична преработка на селскостопанската продукция:	3	3	
6.1	Мелничарство и производство на хлебни продукти			
6.2	Винарство. Производство на бели и червени вина;			
6.3	Млекарство - икономическа ефективност и производни продукти;			
6.4	Производство на месни деликатеси;			
6.5	Популяризиране на местни хранителни продукти			
7.	Билкарство. Диви плодове.	3	3	
7.1	Пазар на билки и диви плодове - цени, изкупуване. Вътрешен и външен пазар			
7.2	Организация и технология на събиране, обработка, съхранение			

7.3	Икономически резултати.			
8.	Занаятчийство:	4	4	
8.1	Условия за развитие на занаятите;			
8.2	Видове занаяти;			
8.3	Пазар на занаятчийските произведения и услуги.			
9.	Същност и мотивация за развитие на селски туризъм	6	6	
9.1	Форми на селски туризъм;			
9.2	Организация и техника на обслужване при селския туризъм-хотелиерство и ресторантьорство;			
9.3	Организация на допълнителните услуги;			
9.4	Материално-техническата база на селския туризъм;			
9.5	Планиране на хранене в селския туризъм;			
9.6	Организация на краткотраен отдих в селски райони;			
9.7	Значение на инфраструктурата за развитието на туризма;			
9.8	Туризъм и околна среда.			
	Общо:	30	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

Но. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА ¹	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Решаване на практически казуси	1	30
1.2.	Разработване на курсов проект	1	60
1.3.	Презентация и защита на курсов проект	1	30
	Общо за семестриалното оценяване:	3	120
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Изпит	1	60
	Общо за сесийното оценяване:		
	Общо за всички форми на контрол:	4	180

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Турлакова, Т., Жейнов, К. и др., Нетрадиционни дейности в селското стопанство. ИУ Варна, 2010 г.
2. Турлакова, Т., Манолов, М., Жейнов, К. и др., Нетрадиционни дейности в селското стопанство. ИУ Варна, 2002 г.

¹ При дисциплини, които завършват с текуща оценка се попълва само т. 1 Семестриално оценяване, съгласно чл.21, ал. 2 от Правилника за оценяване на знанията, уменията и компетентностите на студентите в Икономически университет – Варна.

3. Дойчинова, Ю. Българското фамилно земеделско стопанство – проблеми и перспективи. УИ “Стопанство”, С. 1998 г.
4. Наръчник по управление на земеделските стопанства при пазарни условия. С. 1999.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Георгиев, П. Типове, системи и обороти на охлювните ферми. Агрокомпас, 1999 г., бр. 5
2. Маринов, Б и колектив. Щраусите – нова територия за бизнес. С. 1998 г.
3. Рангелов, А., И. Иванов. Отглеждане на токачки, фазани, гълъби. С. 2001
4. Славова, Г.» Развитие на неземеделски дейности в селските райони на България или резултатност от прилагане на ос 3 на ПРСР през първи програмен период», сп. «Известия» на съюза на учените-Варна, Серия икономически науки, 2013
5. Славова, Г.» Успешни предприемачески проекти финансиращи неземеделските дейности в Североизточен район на България, през първи програмен период на Оперативна програма за развитие на селските райони», сп. «Известия» на съюза на учените-Варна, Серия икономически науки, 2014
6. Хаджиева, В. Агроекополитика – теоретически основи и практическа насоченост. Кн. “Икономика и управление на селското стопанство” 2001 г., бр. 3
7. Slavova, G. “ Craftsmanship, opportunity and perspective for development of non agricultural activities in rural areas in Bulgaria.”